

☞ Folytatás a XI. oldalról

„Most velünk mi lesz?”

Az évek során számos olyan kistermelő farmjára látogattunk el, akik egy szebb jövő reményében, külföldről hazatérve idehaza látta hozzá zöldségtermesztéshez, állattenyésztéshez. Az mindannyiukban közös volt, hogy nemcsak saját, de gyermekük jövőjét is Székelyföldön látják. Szócs Zsófia és Levente hét szezont dolgozott Svájcban egy zöldségfarmon, majd hazatértek, és Csíkvacsárcsi határában vegyszermentes zöldségtermesztésbe kezdtek. 2019 szeptemberében, a farmjukon tett látogatásukkor lelkesen avattak be terveikbe, miközben az egy éves és hét hónapos Erzsébet a közelükben játszadozott. „Ma is emlékszem, pénteken jelent meg a cikk, szombaton vettünk részt első alkalommal a havi vásárban, és rengetegen odajöttek, hogy elmondják, olvastak rólunk. Nekem nagy dolognak számított, felemelő érzés volt, hogy született rólunk egy újságcikk. Addig nem tudtam a Ligetről, de azóta követem, és elmondhatom, hogy alig két-három cikket, ha nem olvastam el időhiány miatt. Szeretem, mert kicsit összehozta ezt a közösséget, ahol élünk, általa jobban megismertük egymást, sok olyan emberről hírt kaptunk, akiről nem is tudtuk, hogy léteznek. Most mi lesz?” – teszi fel a költői kérdést Zsófi, miközben karjaiban tartja az egy éves és egy hónapos Boldizsárt és az öt éves Erzsébetet.

„Ha hallgatok, senki nem fog segíteni”

2021 júniusában egy csíkmindszenti család története csalt könnyeket sokak szemébe. A ma tízéves Dávid születésénél fogva halmozottan sérült, szülei pedig mindennapi küzdelmeikről, az összefogásról és nem utolsósorban

sorban a másokon való segíteni akarásról meséltek lapunknak, amikor bő másfél évvel ezelőtt vendégül láttak otthonukban. Nem panaszkodtak, beavattak életükbe, miközben terveket szövögettek. Az édesapa akkor lelkesen mesélt arról a Hosszú-aszó-völgyében fellelhető gyönyörű telkéről, ahol az általuk létrehozott Pál Dávid Egyesület égisze alatt gyerekek – legyenek sérültek vagy egészségesek – és szüleik számára alakítanának ki táborhelyet. Azt már akkor jelezték, a család anyagi lehetőségei nem bírják meg a táborhely kialakításának több százezer eurós költségeit, ezért nyitott szívé emberek, intézmények támogatására számítanak.

„Az újságcikk volt a szikra, amely fellobbantotta a lángot. Nagyon sokat segített, hogy megismerjék a történetünket. Mindenkit megérintett, sok könny hullott, aztán az eufória, a segítőkész könnyek lassan elcsendesedtek. Rengeteg ígéretet kaptunk, kevés maradt, de maradt. A lehető legmagasabb szintekre is eljuttattuk támogatási kérésünket, a dokumentációnak pedig a cikk az alappillére. Abban minden benne van rólunk” – foglalja össze Pál István Csaba, hogy mit is jelentett számukra a Liget portálon szerepelni. Sajnos – fűzi hozzá – Dávidnak romlik a helyzete, már nagyon keveset kommunikál, tulajdonképpen az állapotát próbálják szinten tartani. Az adószázelékokból és a támogatásokból beérkezett összegekből a kezelésekre és a gyógyszerekre futotta. Ami a hosszúaszói területet illeti, önerőből megtörtént a területrendezés, a közművesítés, és sikerült bekertelni, a rongálástól megóvni az eddigi megvalósításokat, várnak a beltelkesítésre és a további segítőkész hozzáállásra, hiszen több olyan személy is van, akitől támogatásra számítottak, mintsem támadásra. A Csíksze-

Kopacz Melindánál látogatásunk emlékét őrzi a befóliázott újságcikk

FOTÓ: VERES NÁNDOR

redában köztisztületnek örvendő cipészmaster könnyekig hatódva meséli, legutóbb a csíkszeredai Nagy Imre Általános Iskolában harmadik és negyedik osztályos diákok szerveztek jótékonyági sütívásárt, és az itt összegyűlt közel ötezer lejt a Pál Dávid Egyesületnek ajánlották fel. „Nem csak süti van ebben a történetben. Egyéb is van, szív és lélek van” – jegyzi meg.

Újságcikk a falon

Van egy kis műhely Csíkszeredában, amelynek ékessége egy befóliázott újságcikk. Kopacz Melinda és testvére, Demes Éva jó hangzású Levendula utcai kis műhelyében járunk, a befóliázott újságcikk pedig az idén nyáron a műhelyben tett látogatásunk emlékét őrzi. A testvérpár édesanyjuktól tanulta el a viseletvarrás csínját-bínját, kezeik közül már több száz ruha került ki. „Örvendünk a lehetőségnek, sokan ismernek, de a cikk által még többen megismertek, láthatták, mennyire szeretjük ezt a szakmát, mi pedig ezáltal is arra bátoríthattuk az olvasókat, hogy legyenek büszké a viseletükre. Nagyon boldogan olvastuk a cikket, ha csak ránézek, fel tudom idézni a szöveget mondatról mondatra. Sok pozitív visszajelzést kaptunk, sok ismerős felhívott, nekünk nagy boldogság és büszkeség. Biztos vettem vagy tíz darabot ebből a példányból” – mondja nevetve Melinda.

„A Liget attól olyan jó, mert van lelke”

Amióta Zsombori Gabriellát megismertem, sokszor eszembe jut, ha hozzá hasonló tanár okított volna, talán én is megszeretem a matematikát, bár jelzem, az érdeklődés hiánya nem teljesen a tanáromon múlt. 2021 áprilisában született cikk a csíkszeredai Márton Áron Főgimnázium matematikaszakos tanáráról, akinek személyében egy lendületes, derűs, hivatása iránt alázatos és elkötelezett embert ismertem meg. Meghatóak a hozzánk intézett gondolatai. „A Liget egy jó kávé.

Az, amikor végre délben eloszlik a köd. Egy spontán, őszinte elpityeredés. Huncut mosoly. Rácsodálkozás. Elcsodálkozás. Egy pici csodával fűszerezve. Valami, ami képes meglátni és megláttatni a jót, a szépet, az értékeset. Egy tanóra attól lesz jó, amit beletesznek diákok és a tanár, együtt. Talán ez az újságírásra is érvényes. Legalábbis a Ligetre mindenképpen. A Liget attól olyan jó, mert van lelke”.

Az, hogy ma már az én konyhapultomon is gyakran „dolgozik” a kovász, és gyermeki örömmel lessük, milyen lett a frissen sült kenyér, Ilyés Ágota patológus főorvosnak is köszönhető. Igen, ez így meglehetősen furcsán hangzik, de idén májusban volt szerencsém belesni Ágota konyhájába, ahol inycsiklandozóbbnál inycsiklandozóbb, szemet és lelket gyönyörködtető kenyerek születnek. „Régebben mindig azt kérdezték tőlem, amikor a kovászolás és a kenyérsütés témája felmerült egy-egy beszélgetésen, hogy miért csinálod, aztán amióta megjelent a cikk a Ligetben, inkább azt, hogy hogyan csinálod? Ha jobban belegondolok, a rengeteg visszajelzés közül talán ez a legfontosabb, mert sikerült felkelteni a vágyat az emberekben, hogy kipróbálják, milyen érzés frissen, ropogósan asztra tenni a kovászos kenyeret” – mondja Ágota.

„Elvesztjük, azt, amit szerettünk”

Valahogy mindig egy biztos pont volt a Liget életében Antal Tibor gyimesfelsőlaki népdalénekes és családja. Szívén viseli a Gyimesek sorsát, és hisz abban a tiszta gyimesi világban, amibe beleszületett – mondta többek között a vele készült beszélgetés során 2019 májusában. De hírt adtunk lemez-bemutató koncertjéről, megismertettük a nagyvilággal Antal Zalánt, az István, a király rockopera eddigi legifjabb Istvánját, sőt Tibor meghívására ellátogattunk a Sáj-szigetre is, ahol egy több mint százéves régi házban személyes tárgyak, emlékek, történetek

keltik életre a gyimesi felmenők szellemiségét. Éppen tüzet rak a Sáj-szigeten, amikor telefonon keresem, ide várja a család majd szenteste a kántálókat.

„Sokszor irtak rólam magyarországi lapok, de az mindig nagyon jó érzés volt, amikor ti érdeklődtek felőlünk. A Ligetnek köszönhetően ismertem meg sok olyan értékes embert, akiről nem is tudtam, hogy létezik, kitűnő teret kaptak ezek az emberek a bemutatkozásra. Személyes kötődésünk, hogy én is, a családom is, a Sáj-sziget is bemutatkozhatott, és mindezen újságcikkeknek köszönhetően minket is többen megismertek. Rengeteg visszajelzést kaptunk olyan Ausztriában vagy Németországban élő magyar emberektől, akik elmondták, olvastak a Sáj-szigetről, és ha már meglátogatták az ezeréves hárt, hozzánk is eljöttek. Volt aki lobogtatta az újságot a rólunk szóló cikkel, mások meg rácsodálkoztak, hogy itt tényleg úgy van minden, mint a cikkben. Tudom, hogy nemcsak a külföldre szakadt magyarok, hanem itt is sokan szerették a Ligetet, hiszen közelinek éreztük, mindenkire szólt. Hatalmas lehetősége volt azok számára, akik értéket képviselnek, és azzal, hogy az újságba bekerültek, visszajelzést kaptak arra vonatkozóan, hogy jó úton haladunk, érdemes folytatni, és nem szabad elfelejteni az ősi hagyományainkat, énekeinket. Mi is sokszor kaptunk a Ligettől megerősítést. Úgy érzem, Erdélyben nincsenek megbecsülve, akik igazi, valódi értéket teremtenek, de itt kaptak egy olyan teret, ahol meg tudtak mutatkozni. Mi pedig szeretettel és büszkeséggel olvastuk, és szívből sajnálom, hogy pont az a szeletet veszítjük el, amire mindannyian kíváncsiak vagyunk. Köszönöm, hogy figyeltetek ránk, figyeltetek a Gyimesek völgyében élőkre! Fel a fejfel, mert a Jóisten megsegíti a jó embereket!” – búcsúzott Antal Tibor.

SZÁSZ CS. EMESE,
PÉTER BEÁTA,
D. BALÁZS ILDIKÓ

„Szép és leleményes metafora”

(...) A Liget nemcsak főnév, hanem egy rendkívül gazdag jelentésű szép és leleményes metafora. Alapjelentése tér, mégpedig urbánus tér, amin az ember nem igazán változtat, csak gondoz és azonosul vele lelki, szellemi igénye szerint választ benne személyes teret valamilyen láthatatlan vágya, indulata szerint. Dendrológiai állománya, növényzete, virágai, bokrai, kanyargós, ötletszerű ösvényei, pihenői nem ember által tervezettek. Látogatói többnyire magányos emberek, közösségeikből menekülő, bujkáló szerelmeseik, titkos találkák, egyezkedők, a világ szeme elől rejtőzködő személyek. Többen közülük alkotó emberek, akiket inkább felfedezni kell, mintsem ők maguk mutatkoznak be alkotásaikkal, egyedi leleményükkel, tehetségükkel. Az ilyenek számára alkalmas, titokzatos tér a liget: nem véletlen, hogy több költőnk versbe foglalja, hogy városnegyedeket neveznek el, városok névösszetételében szerepel a liget főnév.

Nos, ha arra gondolok, hogy a Székelyhon Liget cím alatt érkező belső lapjain számtalan fiatal tollforgató jelentkezik az egész Kárpát-medence magyarsága felől, hány és hány egyéni, tehetséget sugárzó alkotó jelentkezik, fedeződik fel, akiről mostanáig nem tudtuk, hogy léteznek a világon, akkor úgy vélem, hogy nem állnak messze a bontásra ítélt tömbház lakóinak sorsától. Az Ők nyomora, drámája a mienk is, amit relatív otthontalanságnak neveznék. (...) Soraim bizonyára nem vidámak, de nem is Jeremiás siralmi. Értelmiségi létem vezérgondolatát, LIGET-ét Reményik Sándor egyik verséből véstem tudatomba Brassóban, 1956-ban, amikor a bérmálkozni akaró hívek előtt a Fekete-templom felé vezető valamennyi utat lezárták. És mégis, a templom, ill. a magyar gimnázium északi oldalát lezáró vaskerítésen a hívek átmásztak. A verssor így hangzik: „Vesd meg lábad ott, ahol megállhatsz, / S azt mentsd, azt a talpalatnyi helyet...”

Dr. Balázs Lajos néprajzkutató, professzor emeritus